

Nefndasvið Alþingis
Bt. Atvinnuveganefndar
nefndasvid@althingi.is

Reykjavík 14. febrúar 2022

Umsögn um tillögu til þingsályktunar um endurskoðun á laga- og reglugerðaumhverfi sjókvíaeldis, 93. mál á 152. löggjafarþingi.

Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi hafa tekið til umsagnar tillögu til þingsályktunar um endurskoðun á laga- og reglugerðarumhverfi sjókvíaeldis, sbr. þingskjal 93 í 93. máli á 152. löggjafarþingi. Tillagan er svohljóðandi:

Alþingi ályktar að fela innviðaráðherra, jðármála- og efnahagsráðherra og sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra að skipa starfshóp til þess að yfir fara laga og reglugerðaumhverfi sjókvíaeldis með hliðsjón cf gjaldtöku cf fiskeldi.

Markmið starfshópsins verði:

- a. að taka saman yfirlit yfir heildargjaldtöku cf fiskeldi og undir hverju tekjunum er ætlað að standa, sem og hvernig þær tekjur skiptast á milli ríkis og sveitarfélaga,*
- b. að tryggja sveitarfélögum þar sem sjókvíaeldi er stundað skýrar heimildir til töku gjalda cf sjókvíaeldi,*
- c. að tryggja að tekjur cf slíkri gjaldtöku standi undir nauðsynlegum verkefnum sveitarfélaga og tryggð sé sjálfbærni hafna og samfélaga þar sem sjókvíaeldi fer fram.*

Endurskoðun sem felur í sér heildargreiningu á gjaldtöku ríkis og sveitarfélaga cf fiskeldi og tillögur að lagabreytingu sem skýra heimildir til töku gjalda til að standa undir nauðsynlegri þjónustu ríkis og sveitarfélaga cf sjókvíaeldi skal vera lokið og skýrsla kynnt Alþingi eigi síðar en í lok árs 2022.

Samtökin taka undir með stjórnvöldum að taka þurfi til skoðunar gjaldtöku af fiskeldi í sjó og skýra þurfi gjaldtökuheimildir sveitarfélaga til að taka gjald fyrir þjónustu til fiskeldisfyrirtækja. Fyrir liggur að innheimta gjalda á grundvelli núgildandi gjaldtökuheimilda hefur oft og tíðum verið umdeild, ógagnsæ og gjarnan stuðst við óraunhæf kostnaðarviðmið. Það yrði til hagsbóta fyrir bæði fiskeldisfyrirtæki og sveitarfélög að skýra gjaldtökuheimildir þannig að um verði að ræða gjaldstofna sem aðilar geta treyst á í rekstri með fyrirsjáanlegum hætti. Þess verður jafnframt að gæta að fjárhæð slíkra gjalda grundvallist á traustum útreikningi eða skynsamlegri áætlun á þeim kostnaði sem almennt hlýst af því að veita umrædda þjónustu. Í þessu samhengi er vert að geta þess að samtökin hafa áður átt frumkvæði að því að óska eftir því að lagt verði forsvaranlegt mat á þann kostnað sem hlýst af þeirri þjónustu sem fiskeldisfyrirtæki þiggja af sveitarfélögum

hér á landi og hver er eðlileg þátttaka fyrirtækjanna í öðrum kostnaði sem beinlínis má rekja til starfsemi þeirra. Í sameiginlegri umsögn SFS og Samtaka atvinnulífsins vegna áforma um breytingar á hafnalögum, dags. 14. september 2020, lögðu samtökin til að skipaður yrði starfshópur, með fulltrúum bæði fiskeldisfyrirtækja og sveitarfélaga, sem falið yrði að fara yfir gjaldtöku hafna vegna fiskeldis og gera rökstuddar tillögur um sanngjarnt fyrirkomulag gjaldtöku.

Að framangreindu sögðu gera samtökin þó athugasemd við þá gefnu forsendu í greinargerð tillögunnar, að ljóst sé að „núverandi gjaldtaka dugi skammt fyrir innviðauppbyggingu sem sveitarfélög þu fa að ráðast í.“ Að SFS vitandi hefur ekkert heildstætt mat verið lagt á þörf fyrir uppbyggingu innviða vegna fiskeldis né fyrirsjáanlegan kostnað af slíkri uppbyggingu - hvað þá hvort eða að hve miklu leyti núverandi gjaldtökuheimildir duga til að standa undir slíkum kostnaði. Eðlilegt og sanngjarnt hlýtur að vera að gera kröfu um að svör við slíkum spurningum liggi fyrir áður en ráðist er í heildstæða endurskoðun á gjaldaumhverfi fiskeldis. Í því samhengi má geta þess að tilraunir eldisfyrirtækja til að afla upplýsinga frá sveitarfélögum um kostnaðarforsendur þjónustugjalda hafa reynst árangurslitlar. Mikilvægt er að því að þessi grundvöllur sé kannaður samhliða almennri yfirferð laga- og reglugerðaumhverfis sjókvíaldi.

Samtökin styðja að meginstefnu til efni tillögunnar og lýsa sig reiðubúin til þátttöku í fyrirhuguðum starfshópi, nái tillagan fram að ganga. Samtökin leggja þó til að verkefni starfshópsins verði útvíkkað og honum einnig falið að gera grein fyrir og leggja mat á umfang nauðsynlegrar innviðauppbyggingar og þjónustu í viðkomandi sveitarfélögum sem rekja má beint til fiskeldis.

Samtökin lýsa sig reiðubúin til að eiga samtalið við nefndarmenn til að gera nánari grein fyrir sjónarmiðum samtakanna.

f.h. Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi,

Heiðrún Lind Marteinsdóttir, framkvæmdastjóri